

Nr 390

Av herr Nilsson i Tvärålund m. fl., angående gödsling av skogsmark.

(Lika lydande med motion nr 315 i Första kammaren)

Inom det svenska skogsbruket vidtages flera åtgärder för att öka lönsamheten, avseende bl. a. att höja beståndens avkastning genom en förbättring av skogsmarken. Sålunda syftar dikningarna till att omföra lågproducerande eller improduktiva marker till godtagbar produktionskapacitet. Genom gallringar återföres delar av de av träden upptagna näringsämnen till markytan samtidigt som den för näringens frigörande nödvändiga förmultningen påskyndas genom ökad ljusstillsförsel. Dessa och likartade åtgärders stora betydelse för landetsushållning ligger i öppen dag med hänsyn till skogsprodukternas stora andel i utrikeshandeln. Ett utnyttjande av alla ekonomiskt försvarliga möjligheter för en ytterligare ökning av skogsproduktionen synes vara ett ur allmän synpunkt angeläget önskemål.

Den inom Sverige allmännast förekommande typen av mineraljordar, moränen, anses i allmänhet hålla tillräcklig kvantitet näringsämnen för skogsträdens behov. Emellertid inträffar även på relativt goda moräner att humustypen framför allt i äldre granskog försämras, varigenom tillgången till för växterna upptagbara näringsämnen — främst kväve — starkt minskas. På sand- och momarker kan näringstillgången ofta vara mycket svag beträffande både kväve och mineralämnen. För skogsmarker av här nämnda slag synes en tillsförsel av växtnäringssmedel kunna resultera i en avsevärt ökad produktion. Försök med gödsling av skogsmark har bedrivits på skilda håll både i Sverige och i utlandet. Dessa försök har beträffande fastmark haft till syfte endera att stimulera planttillväxten under de första åren eller att öka tillväxten under beståndets senare utvecklingsskede samtidigt som marken göres mera mottaglig för förnygring. På torvmarker har gödslingen utförts främst i avsikt att genom tillsförsel av mineralämnen öka avkastningen på avdikade marker. Resultaten synes entydigt visa på att virkesproduktionen kan höjas avsevärt genom gödsling och att effekten är av förhållandevis långvarig natur, främst på avdikad torvmark. Frågan om gödslingens ekonomiska lönsamhet synes däremot ej ha varit föremål för närmare utredning. Emellertid finnes vissa studier i ämnet redovisade, vilka synes tyda på att gödsling i skogsmark kan utföras till så relativt blygsamma kostnader — neremot 200 kr. per hektar — att lönsamhet mycket väl kan föreligga.

Om gödsling i skogsmark är ekonomiskt godtagbar, förtjänar följande fördelar med metoden att framhållas utöver den ökade virkesproduktionen. Ökad produktion per arealenhet medför lägre kostnader för virkets tillvaratagande. Genom gödsling av i första rummet de mera välbelägna markerna kan produktionens tyngdpunkt förskjutas mot områden med högre rotvärden, varigenom en förbättrad ekonomi för skogsbruket kan förväntas. Om en improduktiv torvmark kan överföras till produktion, kan i många fall en förbättrad skogsmarksarrondering erhållas inom redan befintliga ägo gränser. I större sammanhang bör en genom gödsling ökad skogsproduktion gynnsamt påverka förutsättningarna för säsongutjämning inom skogsbruket. Vidare bör gödslingen kunna bidra till en utvidgad råvarubas för den utbyggda cellulosa industrien och alltså på ett verksamt sätt bidra till ökning av exportmöjligheterna.

Frågan om gödsling i skogsmark synes vara av sådan betydelse, att hittills vunna erfarenheter och de rekommendationer, som med anledning av dessa anses lämpliga, snarast bör bringas till skogsägarnas kännedom. Utförandet av denna uppgift torde lämpligast åläggas kungl. skogsstyrelsen i samråd med statens skogsforskningsinstitut. Jämsides härmed bör forskning bedrivas för klarläggande av hittills ej tillräckligt utredda ekonomiska eller biologiska problem rörande ifrågavarande åtgärder.

Med stöd av det ovan anförda hemställes,

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla,

dels att kungl. skogsstyrelsen erhåller i uppdrag att i samråd med statens skogsforskningsinstitut (skogshögskolan) klarlägga vad som i dagens läge kan föras ut till skogsägarna beträffande gödsling i skogsmark,

dels att de ekonomiska och biologiska förutsättningarna för ifrågavarande åtgärd närmare klarlägges,

dels ock att Kungl. Maj:t under innevarande riksdag måtte lägga fram förslag till för ändamålet erforderlig medelsanvisning.

Stockholm den 25 januari 1962

Thorbjörn Fälldin

Erik Larsson
i Norderön

Rune Gustavsson
i Alvesta

Lennart Mattsson

Jan-Ivan Nilsson
i Tvärålund

Robert Johansson
i Dockered

Anders Dahlgren